

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Egész évre 12 " "
 Vidéken: Negyedévre 5 " "
 Egész évre 20 "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Nemzetiségi feszkelődések.

— szeptember 25.

Előre bocsátjuk, nem akarunk békétlenséget szítani, sőt épen az ellenkező a célunk. Épen ezért nem fogjuk itt aprólékosan tárgyalni a nemzetiségi kérdést. Nem is volna helyén; annál kevésbé, mert a multból nem sok vigasztalást mérithetünk. Nem akarunk tehát utalni arra, hogy a hazafias felvidéki többség és szepesi, de még a délvidéki németek mellett, akik együtt éreztek velünk a multban jóban és rosszban, örömben és buban egyaránt, mennyi bajunk volt a gonosz indulatu dákorománok a tulzó szerbek és a hűtlen erdélyi szászok hazaellenes cselekedetei miatt. Még csak a nem régen lefolyt memorandum per tanulságairól sem írunk ezuttal. De nem hunyhatunk szemet olyan tények és jelenségek felett, a melyek a multban részben lappangva dultak, jelenben pedig már egészen nyíltan merülnek fel, okoznak izgalmakat és keltének olyan áramlatot a nemzetiségi népek kö-

zött, a melylyel szembeállani kötelesség és a melynek leküzdése szinte nemzeti életkérdés.

A mióta több nemzetiségi agitátor újból bekerült a parlamentbe, alig fogytunk ki az izgalmas nemzetiségi vitákból. De ez nem lett volna baj, parlamentünk előkelő vezérférfiai közül pártkülömbőség nélkül számosan kívánták azt jól felfogott érdekből, hadd mondják el a nemzetiségek képzelt sérelmeiket nyíltan az ország színe előtt, a hol csakhamar ki fog derülni, hogy csak vélt sérelmekről és jogosulatlan követelésekről, de még jogosulatlanabb aspirációkról van szó. Jobb ez a nyíltság, mintsem hogy lappangva izgassanak a nép körében a nélkül, hogy a mérgezett nyilaktól óvakodni lehessen.

Eddig helyes is a dolog. Csak hogy egy nem várt támadás ért most bennünket. Mert mi történt a parlamentben. Jeles, alapos, törvényismerő államférfiaink sorra megcáfolták a nemzetiségi követelmények jogosultságát bebizonyítva világosan, hogy ennek a nemzetnek

végtelen türelmessége magyarázhatja csak meg a támadások lehetőségét.

Ime, a nemzetiségi agitátorok mégis most is az ellenkezőt vallják lenni a nép között és mintha csak egy ember is igazat adott volna nekik a parlamentben, azt a hitet terjesztik kinn, hogy előadva „vélt” sérelmeiket, azokat ők orvosolni fogják. A tudatlan nép végre is hisz nekik és a csábítás, a kerítés diadalt akar aratni.

Ezzel szemben egy kötelességünk van: megbizonyítani a magyar állam hatalmát és erélyét egyrészt, szeretettel és hazafias érzéssel felvilágosítani a népet másrészt és való sérelmeiket, valódi sebeit gyógyítani.

Erre hatalmas eszközül szolgál Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszterünknek kiadott rendelete. *Legyen a magyar tannyelv kötelező minden hazai iskolában.* a népnek tudnia kell, hogy itt csak egy ur van: a magyar állam, csak egy nyelv uralkodó: az állam nyelve, a mely nem lehet más,

Lakásaink.

A Szabadság számára írta: Erdélyi Gyula.

Egy híres böles, még pedig keleti böles, a ki nem plagizálhat, állította azt, hogy a legnagyobb boldogság a jó lakás. A hol ez a mondás hagyományban maradt ott az is írva vagyon, hogy a bölesnek egy bokorban volt a lakása.

Kérdezték tőle: Hát ez jó lakás?

— Nekem jó. Arra igyekezzél, hogy a te lakásod is jó legyen. Egyet azonban mondhatok, hogy meglehet, neked a palota sem fog tetszeni.

— Gondolod?

— Megvagyok róla győződve.

— Azután miért?

— Mert csak boldog embernek van jó lakása.

— Van-e boldog ember? . . . Annak megvinném az ingét, hogy a babona szerint én is boldog lehessenek.

— En boldog vagyok, de nincsingem.

Ezt mondá a böles és arra elbocsátotta látogatóját.

Eszembe jutott ez a keleti böles, mikor a napokban egy lakóhelyét és lakását sokat változtató hugomat látogattam meg. Gyönyörű, kényelemmel ellátott, fényes butorozott lakása volt. Nem volt vele megelégedve. Szerettem volna gyorsíró lenni, ha leirhattam volna, azokat a fontos okokat, a melyekkel bizonyítok, de hát az nem vagyok, a fejem pedig nem koptatom. Így hát csak a magam véleményét mondom ki a lakásajgatásról, mely oly általános, mint a porzó meg az itató papiros.

Istenem, uraim, ha elgondolom, hogy őseink még sátrakban laktak, inget nem viseltek és mégis boldogan megelégedve, pihentek a medvebőrön. És mi a paloták kényelmes lakosztályaiban a szibaria kényelem minden eszközeivel ellátva is panaszkodunk a lakás ellen!

Ismét egy kortünettel állunk szemben. Nem tudom, a tudós doktorok és

nyelvesztergályozók minek neveznék, én igénytelen igazságnak nevezem.

Ez az emberiség átka; ha olvas, ha élvez, ha pihen, mindig fokozza igényeit. Az én hugoeském is csak így van. Azt vélem nem volna felesleges, ha egy Diogenes-kört alakítanánk, hol megtanulnánk azt, mi a legszükségesebb és mi a felesleges.

A műépítészet nem tud lépést tartani igényesigazásunkkal, sőt bizonyos részben tévelyeg is, mert legkivált kívül fejt ki bravurokat, míg a ház belsejében egymásra követ el hibákat.

Századunk jelszava a fényes és nem célszerű, így látjuk megoldva a legtöbb nagy építési tervet, a mint elkészül, azonnal belátjuk, hogy célszerűtlen, nem alkalmas. Ez áll a bérházakra is.

Hanem azért közönséges ember megelégedhetne elégedve a lakással, ha a mai nők tudnának egy titkot, a miben ősanýaink erősek voltak, a lakályosság titkát.

Hölgy közönség figyelmébe!

szives figyelmét felhívni, hogy
 — eredeti párisi és bécsi —

modell-kalapjaim

Külföldi utamról haza érkezve, van szerencsém a nagyérdemű hölgy közönség megérkeztek. Szives pártfogást kérve

JUNGREISZ MARI
 Debrecen, Piacz-uteza 52.

csak a magyar. Ezt a rendelet pedig a legnagyobb eréllyel kell keresztülvinni és annak végrehajtását szigorúan ellenőrizni.

A másik, nem kevésbé fontos hivatás tanítóinkra vár. Az ő hazafiságukra bizza az ország azt a nemes ihletet, a melynek szárnyain behatolhatnak a nép lelkébe és megvehetik, megnyerhetik szívüket e nemzet, a haza számára. A nemzet hála ezért el nem fog maradni. A tanítók sorsát szíven viseli nálunk osztály és rangkülönbség nélkül mindenki.

— szept. 25.

A kisküküllői főispán beiktatása.

Báró Kemény Akosnak, az ujonnan kinevezett Kisküküllő vármegyei főispánnak ünnepélyes beiktatása e hó 27-én, szombaton délelőtt megy végbe a szokásos ünnepségek közt Dicső-Szent-Mártonban a vármegye székházában. E gyűlésen fogják felolvasni Sándor Jánosnak, a volt volt kisküküllőmegyei, jelenleg Marostordamegye és Marosvásárhely főispánjának és székely kormánybiztosnak a vármegyéhez intézett bucsulevelét.

Az új képviselőház.

Saját tudósítónktól.

Budapest, szept. 24.

A mai nappal a képviselőház összes hivatalai átköltöztek végre az új országházba. Tekintsünk tehát körül ez új díszes helyiségekben.

Mindenekelőtt meg kell említenünk, hogy még korán sincs minden rendben. A folyosókon még most is rendetlenség van; gyalulnak, butorokat tisztogatnak és szőnyegeket varrnak össze. Az egyes

helyiségekből gyalulás, esztergályozás zaja hangzik ki; de e munkák mégis csak az utolsó simítások. Még egy-két nap és a képviselőház összes helyiségei lakhatók; illetve használhatók lesznek. Teljesen készen van a *képviselőház ülésterme*, ahová külön, vörös szőnyeggel befedtetett lépcsőzet vezet.

Az ülésterem két oldalán egymással szemben vannak elhelyezve az újságírói karzatok, a hová szintén a márványos, aranyos folyosókról nyílik a bejárat.

Teljesen készen vannak az elnöki, háznagyi és nagy irodai helyiségek és valamennyi teljes kényelemmel van berendezve. A butorzat általában mindenütt *angol divat* szerint készült, egyszerű, tömör és kényelmes. Igen szépek az elnöki és minisztári szobák. Ujítás az, hogy az alelnököknek is külön szobáik vannak, még pedig kényelmes szobáik.

Igen szép az *elnök elfogadó terme*. Tágas, csinnal és izléssel butorozott szép terem.

Az elnöki és háznagyi helyiségek ma délig már teljesen rendben voltak, úgy, hogy holnap a rendes, hivatalos intézkedést is megkezdhetik a tisztviselők. A nagy iroda csak pénteken, szombaton lesz rendben.

Nincsenek még berendezve a bizottsági és társalgó terme. Itt még egyre dolgoznak az asztalosok, esztergályosok és lakatosok; de e helyiségek is készen lesznek már a jövő héten.

Szép, tágas helyiséget kapott a posta és táviró, a hol most vezetik be a táviró készülékeket.

Az újságírók jártak a legjobban a változással. A mire oly régóta szükségük volt, kaptak külön helyiséget, dolgozó és olvasó szobát. Csak az a hiba, hogy e helyiségeik az ülésteremtől jó messze, a félemeleten vannak.

Általában majd minden helyiség igen messze van egymástól, úgy hogy e miatt az ügykezelés bizonyára szenvedni

Menjünk csak falura, ott még tudják azt az asszonyok, hogy kell az otthont felépíteni. Tanítják a leányokat franciául, zongorázni és talán az ábrázoló mértanra is; de a kelengyéjébe nem teszik be többé ezt a tapintatot. Ebből semmit sem tud a leány, elfogadja szeszélyein kívül a kárpitos tanácsát.

Ennek az egyszerűség kultuszának leírását hiába keressük írónknál, a kiknél fényes termek, nagyszerű butorok, csecsebecsék léteznek csak, de az egyszerű otthonról, ha még ebben nőttek is fel, fogalmuk nincsen. Nem szívesen gondolnak rá.

En a magam részéről szívesen időzöm a tiszta és rendes polgári szobákban, hol a csín és tisztaság ragyogó, ha mindjárt nincs is szalon és csak az én kedves régi butoraimat látom, a boldog idők drága tanuit. Jó szívet hirdetnek e butor-aggastyánok és lakályosabbá teszik a szobát.

Nincsenek otthon nők, nincsenek otthon férfiak; klubb, kaszinó, kávéház kell nekik, az asszony megint másfelé jár: nem vigyáz rá a nagyanyja pohárszéke, nem törődik annak tanácsaival, jó könyvek nem őrzik, legfeljebb egy-egy izgató regény.

A román királyné, a ki pedig jó verseket ír, országa előkelőbb családjainak leányát maga ügyeli fel, hogy így nevelkedjenek, hogy tudják berendezni és édessé tenni az otthont, hogy sajátítsák el ezt a nagy művészetet, melynek nemtudása a boldogtalanság forrása.

Lakásaink berendezése fontos a családokra nézve, nem szabad itt könnyelműnek lenni. Polgárember tartson puritán mértéket, mert kisebb lakásokból kéri a nagyobbakba illő berendezés.

Maradjunk a régi nyomokon, Ha már a guzsalyt eldobtuk, igyekezzünk, hogy varrógép legyen és a könyvekről se felejtsük meg, melyek legszebb díszei a szobának. A ki ezer koronát költ lakása berendezésére, az vehet száz korona ára könyvet, mit évenként 10—20 koronával ha nem többel szaporít, úgy szép kis házikönyvtára lesz.

A lakályosság harmoniáját a képek is megzavarják. Igen sokszor nem ritkán ott, a hol fiatal leányok vannak, kétértelmű róhatlan képeket látunk a falon.

A vallásos tárgyú képek, oh azok nagyon közönségesek órangyalra nem szorul a mai divatos hölgy. Ott van a demimonde tárgyú kép kacér vonatkozásaival, ott a fürdőző Vénusz, kit a gigerlik bámulnak.

Zenét sem találunk minden háznál, legfeljebb arisztonokat, nagyanyáinknál, ha nem juthattak fortepianohoz, ott volt a gitár vagy citera.

Ennek a kornak csak debardeurökre és illatszerekre van szüksége.

Igy vesznek ki az erkölcsök a szivekből. Így lesz az irodalom léha szajkója, üres viszhangja a kor hibáinak. Így tükrözik lakásaink és lelkünk szegénységét.

fog. De hagyjuk most e hibákat; majd kiderülnek lassanként a gyakorlat miatt és akkor lesz idő és alkalom megromlás és javítani.

Egyelőre kívánjunk sok szerencsét az új hajlékban az országgyűlés összes tagjainak.

Amerikába szökött debreceni szerelmes pár.

Saját tudósítónktól.

— szeptember 25.

Pikáns kis történet szálaít szedetgeti most össze a debreceni rendőrség bűnügyi-osztálya. Egy hűtlen férj és feleség játszik benne a főszerepet, a kik már régen tiltott viszonyt folytatnak egymással. Hogy pedig nyilvánosság elé kerül a szerelmi történet, annak nem csak az az oka, hogy a szerelmesek megszöktek a családi tűzhely mellől, mert ez legfeljebb egy való pör titkos ülésén kerülne szőnyegre, hanem mert a két szökevény szerelmes szívükön kívül holmi idegen tulajdon pénzekkel is megszöktek, az egyik meglöpván a felesége pénztárát, a másik pedig szintén elvitte a férje megtakarított pénzeszközét.

De ime a történet:

Geiger József csapó-utca 73. szám alatt lakó pékmester régebbi idő óta tiltott szerelmi viszonyt folytat Szekeres Istvánné, Bagoly Lidiával. Sokan tudtak a dolgról, csak épen Geiger Józsefné és Szekeres István nem gyanítottak semmit.

Végre aztán tegnap ők is megtudták a kétszeres hűtlenséget és pedig igen szomorú körülmények közt.

A két szerelmesnek ugyanis nyoma veszett. Egy alkalmas pillanatban összepakolták holmijukat s eltűntek, csak a szomszédok által izenve meg a megcsalt hitveseknek, hogy Amerikába mennek.

A két szökevény azonban aligha fogja elérni az ujjvilágrész partjait, miután a tegnapi napon mindkettőjük ellen bűnvádi feljelentést tettek a debreceni rendőrség bűnügyi-osztályánál.

Geiger József 1600 koronát vitt magával a felesége pénzéből s Szekeres Istvánné is meglöpt a urát ez összeg 10 százalékáig 160 koronáig.

A rendőrség sikkasztás miatt meg is indította a két szökevény ellen az eljárást. Kiderült, hogy Debrecenből elutaztak, de hogy merre vették útjukat, nem lehet tudni.

Mile Pál rendőrfogalmazó, aki a vizsgálatot vezeti még a tegnapi nap sürgönyözött az összes kikötővárosokba s intézkedett, hogy a szökevények útjukban — bármerre mennének is — kézre kerüljenek.

IRODALOM.

Almanach. Ötvös Károly és Döry Zsigmond szerkesztésében jőnevű írók és poéták közreműködésével magas irodalmi színvonalon álló almanach jelent meg a könyvpiacra. Szerzői a magyar zsidó családok asztalaira szánták azzal az intencióval, hogy kiszorítsák véle a külföldről beözönlő német férezkalandáriumokat. Ezt a célt támogatni elsősorban, a magyar sajtó kötelessége lévén, szíves készséggel ajánljuk az Ötvös Károly és Döry Zsigmond almanachját azoknak, a kiknek szánva van. Az Almanach, mely-

nek szépirodalmi részét Révész Béla, a *Magyar Hirlap* munkatársa állította össze Budapesten, kerepesi ut 9/B. alatt rendelhető meg a szerzőnél.

Agról-ágra.

A l k a l m i a p r ó s á g o k.

A Szabadság számára írta: *Tiborc.*

(Vadászok osztozkodása.) Szenvedélyes vadász az én Pista barátom; Gyuszi nemkülönben. Mihelyt lerázhatják egy-egy félnapon a hivatal porát, uccu! vállukon a puska, oldalukon a vadásztáska.

Nem esoda, hogy gyakran találkoznak odakint a határban. Néhány órai barangolás után a vadász is elfárad s ha cimborával akad össze, szívesen harap egy jó falatot és hörpint rá egy-két kortyot a martinkai zöld szilvóriumból.

Tegnap is így történt. Találkozott a két vadász a mátai dűlön.

— Hoztál-e valamit magaddal, pajtás? — kérdi Gyurka, a ki szörnyen szomjazott és otthon felejtette a csutoráját.

— Hoztam egy palack ó bort, — feleli Pista őszintén. Hát neked mid van?

— Van egy száraz nyelvem.

— Osztozzunk testvériesen!

— Helyes!

Előbb a borra került a sor; nagyot huzzák mind a ketten. De különösen Gyurka, a ki fenéig ürítette a palackot.

— Már most osztozzunk a te száraz nyelveden is.

Mire Gyurka ravaszul mosolygott és így szólt:

— De hiszen nekem most már — nincs száraz nyelvem!

(A sürgős osztálysorsjegy.) Boka Mihály uram bejött a tanyáról a heti vásárra s csak látja, hogy a boltban egyre-másra vásárolják az új módi reskontót, az osztálysorsjegyet.

Boka Mihálynak is viszketni kezd a te nyelve.

— Adjék má' nekem is belőle!

Az öreg boltos eleje tesz egy esomót.

— Tessék, szombaton lesz a huzás!

Ránt erre egyet a dolmányán Boka uram, kivieszi szájából a pipát és nagy szemeket mereszt:

— Mikor lesz?

— Szombaton!

— Akkor csak tegye vissza az ur a láda fába. Nem veszek. Mert nekem már — pinte-ken kell a piz!

(Kend se különb!) Odakint a város szélén keservesen sirdogál a kapu előtt a Bedegi János felesége. Az ura már második napja kint tühajkodik a Levelesben a kis öcsésével, a ki október elsején áll be katonának.

Éppen ekkor jön haza a talyigás szomszédja, a Pizse Gábor.

Az asszony hát elül kezdi a rivást.

A talyigás rászól:

— Már megint baj van?

— Megvert az uram, a gyalázatos, rugja meg a lú. Tetejébe meg másodnapja kint pocékolja a pizt a Levelesben. A drága pizt, a gyilkos szemű! Jaj letagadom a bitangot, nem is uram nekem ez a pogány lélek!

Pizse Gábor hallgatja a panaszkodást; aztán ő is neki buzdul.

Kerüljön csak a szemem elé az a betyár részeges, tudom, megkeserüli az akasztófa virága!

Bedeginében erre az ócsárló beszédre föléled a — feleség. Letörli a könnyeit és sértődötten veti oda a talyigásnak:

— No iszen még kelmed meri szidni az én hites uramat. Kend tán különb? Kend se különb, rugja meg a lú!

És durcásan befordul a házba.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum, nyitva d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Kossuth-kép és ereklye-kiállítás nyitva egész nap. Szept. 28. A tüzoltó-egylet 25 éves emlékünnepé

„ 29. Hajdumegye őszi közgyűlése.

„ 30. A színházi évad megnyitása.

Okt. 13—21. Őszi nagyvásár.

*** A polgármester itthon.** Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester ma érkezik vissza szabadságáról Debrecenbe s még a mai mai napon át is veszi hivatalának vezetését.

*** A debreceni csatorna terve.** A földmivelés ügyeinek minisztere, *Darányi Ignác*, különös figyelemben részesíti Debrecen város érdekeit. A Hortobágy öntözésének előkészületei 300 hold területen folynak; mos pedig *Fekete Zsigmond* osztálytanácsos jött le a miniszteriumból, hogy a jó negyven év óta fel-felmerülő csatorna ügyében tanulmányozza a terepviszonyokat. Arról természetesen szó sincs, hogy ez a terv egyhamar megvalósuljon; de a miniszteri osztálytanácsos tegnap hosszasan értekezett *Komlossy Artur* főjegyzővel és *Aczél Géza* főmérnökkel s szóba hozta a tiszai csatorna tervét, mely Debrecen hajózható csatornával kötné a nagy magyar folyóhoz.

*** Hajdúvármegye küldöttségei.** Hajdúvármegye közönségét meghívta a Mátyás szobor leleplezését rendező-bizottság a jövő hó 12-én Kolozsvárott tartandó ünnepekre. Ugyanekkor meghívta az Erdélyi Kárpát Egyesület is *Erzsébet* zászlójának ugyanekkor tartandó felavatására. A vármegye központi választmánya tegnapi ülésében elhatározta, hogy javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a szobor leleplezésénél *Rásó Gyula* alispán, *Veszprémy István* és *Kovács Gyula* bizottsági tagokból álló küldöttséggel képviseltesse magát, a zászlófelavatásra pedig a megye képviselőtében *Rásó Gyula* alispánt küldik ki.

*** Kardos Samu dr. kitüntetése.** *Kardos Samu* doktort, aki lelkesedéssel ta-

nulmányozza a nagy Wesselényi életét és ennek a kornak, valamint Wesselényi egyéniségének egyik legalaposabb történetbuvára, a Magyar Történelmi Társulat dr. *Thaly Kálmán* orsz. képvis., a m. tud. akadémia tagja és a Tört. Társulat alelnöke ajánlatára legutóbb tartott igazgató ülésében rendes taggá, az Erdélyi Múzeum Egylet pedig br. *Wesselényi Miklós*, Szilágymegye főispánja és a Múzeum Egylet alelnöke ajánlatára szintén rendes taggá választotta. Értékes munkásságának elismerése s kitüntetése ez, ami *Kardos Samu* bizonyosan még nagyobb történelmi munkásság kifejtésére fogja buzdítani.

*** A debreceni őszi vásárt elhalasztották.** Nagy érdeklődéssel várta a debreceni közönség, de különösen, az ezen dologban legközelebből érdekelt kereskedők és iparosok, a kereskedelmi miniszter döntését az őszi vásár elhalasztása ügyében, Végre tegnap megérkezett a miniszter válasza:

Őszi vásár szeptember 30-ikáról október 13-ra elhalasztani engedélyezem. A miniszter megbízásából.

Szűcs m. titkár.

Volt is erre nagy öröm a városházán, a hol a kérdezősködők két nap óta egymás kezébe adták az ajtókilincset. A tanács pedig rögtön meg is állapította a vásárnapokat a következőkben:

Október 13, 14 és 15. (hétfő, kedd, szerda) bor-, dió-, méz-, toll-, ipari cikkek-, gabona- és terményvásár;

Október 16 és 17. (Csütörtök, péntek) juhvásár;

Október 18 és 19. (Szombat és vasárnap) sertésvásár;

Október 19 és 20. (Vasárnap, hétfő) lóvásár;

Október 20 és 21. (Hétfő, kedd) baromvásár.

*** Az önálló vámterületért.** Nagyban folynak az előkészületek a vasárnapi népgyűlésre, melyen az önálló vámterület érdekében hoznak majd határozatot. Az előértekezletek és tanácskozások eddig a függetlenségi körben folytak és a népgyűlés vezetői, szervezői csaknem mind a függetlenségi-párt hívei. A rendezés eszépséghibája azonban ne legyen akadály azoknak a szabadelvű pártiaknak utjában, akik az önálló vámterület mellett ezuttal is tüntetni akarnak. *Debrecen* város közönsége egyébaránt pártkülönbesség nélkül kivette már a maga részét a kérdés komoly politikai jelentőségének felismeréséből, midőn *Szabó Kálmán* kamarai elnök férfias őszinteséggel Láng miniszter jelenlétében nyilatkozott az önálló vámterület mellett és lelkes tüntetés helyeselte felszólalását. A mozgalomhoz a különböző testületeken kívül most hozzá járult a debreceni gazdasági egye-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Ajánlja: **Harmat-arczporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arcz-bőrt. Kitünő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz- vagy rizspporral. Jól tapad s igen jól fed. — A Harmat-Crème a Harmat szappannal együtt használva az arczbőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. — (Kapható 3 színben: **fehér, rózsás s krém-színben**) mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá következő arczporait: **Berlini Felpouder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fill. — **Velutin Pouder** (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

sület is, mely a következő felhívást adta ki:

Az önálló vámterület ügyében Debrecenben e hó 28-án vasárnap délután 3 órakor a városháza udvarán pártszínezet nélkül nagygyűlés lesz.

Erre a nagygyűlésre gazdaközönségünk figyelmét, az idő rövidsége miatt ezúton hívja fel a debreceni gazdasági egyesület elnöksége.

* **Fagyott az éjszaka.** Még nyílnak a völgyben a kerti virágok, zengi Petőfi a rendszerint szép, enyhe napos szeptemberről. És ime a most élő szeptember rutul cserben hagyja a régi jó hagyományt. Vén asszonyok nyara helyett nem is a levelverő ősz, hanem ugyszólván átmenet nélkül a tél munkájába kontárkodik bele az idej szeptember. A Tátra fehér a hótól; de nemesak a felvidék hegyei közt, — nálunk a rónán is kegyetlenül hidegre fordult az idő. Az éjtszaka fagy volt a határban. Többen panaszkodtak, hogy megkésvén az idej dohánytörés, az éjjel elfagyott a dohánytermelésük teljesen. A szőlőre is veszedelmes ez a fogyasztó hideg megrémiti a szőlős gazdákat, a kik pedig már örömmel készítették az új hordókat a bő termésre.

* **Állatkiállítás Zólyomban.** Besztercebányáról írják: Zólyomvármegye gazdasági egyesülete szombaton, szeptember 27-én Zólyom szab. kir. városban díjazással egybekötött szarvasmarha és lókiállítás rendez. Ki lehet állítani teheneket, üszöket és növendékbikákat, valamint kancákat az idej csikókkal. A gazdasági egyesület 300 koronát fordít a díjazásokra.

* **Két öngyilkosság egy nap alatt.** Tegnap délután két öngyilkosság is történt városunkban. De szomorú kimenetele csak a Kozma Lajos öngyilkosságának volt, aki holtan fekszik már a helybeli kórház boncoló termében. A másik életuntott Bökönyi Mária 14 éves eselédleány volt, akit elboesájtottak a szolgálatból. Miután pedig az édes apja megígerte a könnyű véru leánynak, hogy agyonüti, ha szolgálat nélkül lesz még valaha, tegnap haza ment édes anyja homok-utca 130. szám alatt levő lakására s míg szülei távol voltak hazulról, felakasztotta magát. De az ugyanazon házban lakó 29. számú rendőr észrevette s elvágta a kötelet. Bökönyi Marival a rendőrségen megígértették, hogy többé nem tesz semmi kárt magában. A másik öngyilkos Kozma Lajos könyök-utca 11. szám alatt lakik. A felesége csak három hónappal ezelőtt lett öngyilkos. Kozma Lajos nem tudta megszokni a magános életet s követte a feleségét a halálba. Este felé felakasztotta magát szegényes pince szobájában s mire a szomszédok észre vették s levágták a kötélről, már halott volt.

* **Kintfelejtett zászlók.** Rossz magyar szokás, hogy nemzeti lobogónkat nem becsüljük eléggé. Minden nagyobb ünnep

után tapasztalhatjuk, hogy a zászlókat többnyire kint szokták felejtetni. Amilyen szép és mindenestre dicséretre méltó dolog a nemzeti ünnepek alkalmával a zászlók kitzése, éppoly visszatetsző az, ha a zászlók az ünnepek követő szürke hétköznapokon is kint lobognak. Ezuttal mi is tapasztaljuk ezt a visszas dolgot, amennyiben Debrecenben sok házon még a lobogó minden cél és ok nélkül leng. Hisszük, hogy sorainknak meg lesz az a fogatja, hogy a zászlókat mihamarabb bevonják.

* **Italmérési illeték kivetése.** Lovassy Károly, városi tanácsos, az adóügyi osztály főnöke értesíti a közönséget, hogy az 1902. évi italmérési illeték kivetés alapját képező jegyzék a városi adóügyi irodában (Városháza, Emelet 30 számú ajtó) f. évi szeptember hó 26-ikától október hó 5-ig közszemlére lesz kitéve, hol is a hivatalos órák ideje alatt bármikor megtekinthető.

* **A katonai önkéntes iskola építése.** Tudvalevőleg a város közönsége elhatározta, hogy 42000 korona költségelirányzattal felépíteti a helyben állomásozó tiszt-képző iskolát s ezt a határozatot a miniszter is jóváhagyta. Debrecen város tanácsa az önkéntes iskola építésére a mai nappal árlejtést hirdet, melyre az ajánlatok október hó 10-ig adandók be. A beérkezett pályázatok fellett másnap, október hó 11-én délután fog dönteni, az ajánlatok elbírálására kiküldött bizottság, melynek elnöke Oláh Károly, tagjai lesznek pedig: Abraham László t. főügyész, Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő, dr. Széll Kálmán és Horváth István bizottsági tagok.

* **Öt tüzeset egy háznál.** Réz József József helybeli pékmester házában már 5 izben volt tűz, gyors egymásutánban. Tegnap újra kigyuladt a kéménye, a nagy tüzet a szélben csak nehezen tudták eloltani s a mely a nagy szél miatt elég veszedelmes természetű volt. A rendőrség vizsgálatot tartván Réz Józsefnél, megállapította, hogy a gyakori tüzesetnek Réz maga az oka. Gondatlan, rendetlen ember, akinek a padlása valószínű tüzfészek. A vigyázatlan embert minden kára mellett, még meg is fogják büntetni.

* **Uri zsebmetsző.** Bálint Sándorné debreceni lakosnőtől tegnap a zsebvasárban 23 korona 95 fillér készpénzét pénztárcástól ellopták. Érdekes a dologban, hogy az asszony gyanuja egy előkelően öltözött vidéki emberre irányul. Ami nem is lehetetlen, mert hiszen Debrecenbe a leghíresebb zsebmetszők eljönnek a vásárookra, azok pedig Bugyi Sándor szerint úgy vannak öltözve, mint a gerófok.

* **Lopás a vasutnál.** A m. á. vasutak debreceni pályaházi főnöksége tett jelentést tegnap a rendőrségen, hogy az elmúlt éjszaka, a sineken álló vasuti kocsik egyikéről az oda beraktározott s továbbszállításra elkészített deszka csomókat ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség ebben az ügyben megindította a nyomozást. A gyanu egy Szilágyi nevű vasuti alkalmazottra irányul.

* **Dr. Winkler Jenő.** Egyetemes orvos uxor, fogorvos. Kossuth-utca 26. Fogad naponta délelőtt 10—12-ig; délután fél

3—5-ig. Minden kedden délben 12—1 óráig szegénysorsu fogbetegeknek ingyen rendelés.

* **Hölgyek érdekében!** Nagymaradók vásár! Legfinomabb és legdivatosabb női ruhakelmék az őszi és téli idényre, ugyszinte blous selymek, gyapju és pamut flanelek feltűnő olesó árban Mezey Gyulánál Piacz-u. 42. Biedermann ház. Nagy pénz megtakarítás!

KÖZIGAZGATÁS.

× **Hajduvármegye bizottsági tagjai számának szaporítása.** Hajdu-Böszörmény városa, utalva arra, hogy a megyei közgyűlésekbe felküldött képviselőinek száma nem áll törvényes arányban az utóbbi években megsaporodott h.-böszörményi lakosság számával, az iránt folyamodott a közgyűléshez, hogy az általa küldött törvényhatósági bizottsági tagok számát emeljék fel. A megyei állandó választmány tegnapi ülésében foglalkozott ezzel az ügygyel s arra az álláspontra helyezkedett, hogy a megyei törvényhatósági bizottsági tagok számát általában szaporítani kell, miután nem csak H.-Böszörményben, hanem a megye összes városaiban mindenütt megsaporodott a lakosság száma. Azt az előterjesztést teszi hát a közgyűlésnek, hogy a bizottsági tagok számának 240-ről 300-ra való szaporítását kérjék a minisztertől. Az új 60 bizottsági tag közül 30 választott, 30 pedig virilista lenne. Ebben az igen fontos kérdésben a legközelebbi közgyűlés fog határozni.

× **A közművelődési tanácsosság.** A városnál hosszabb idő óta nincs betöltve a kulturatanácsosi állás. Ezeket az ügyeket Oláh Károly, a katonai ügyosztály főnöke végzi. Most, hogy a város a nagy pótdadó hírével megriasztotta a polgárságot, egyre-másra merülnek fel a segítő tervek, hogy a kiadások apasztásával a fedezetlen összeg kisebbedjék. Ezek közül való az a fölvetett szándék is, hogy a közművelődési tanácsosságot meg kell szüntetni. Mi azt hisszük, hogy ez a terv nem lehet komoly. Mert a város nem vághatja le a jobb kezének egyik ujját, hogy a bal kéz sebére hegesztő bőrt tapaszthasson. A kulturatanácsosi állás kell hogy a legfontosabb legyen Debrecen városának szervezetében. Sőt az válnék a város javára s azt követeli Debrecen nemzeti hivatása, hogy a kulturatanácsos helyét a választáskor okvetlenül betöltsék, mert ez az ügyosztály nem vezethető mintegy ráadásul. Csak a katonai ügyosztály vezetőjének buzgósága és munkaereje tette eltűrhetővé eddig is a kulturális ügyek elhanyagolása

Uj műterem! Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására adni, hogy Piacz-utca 34. sz. alatt, a m. kir. főposta mellett nyitottam. Bátorodom megjegyezni, hogy nálam tényleg csakis művészi kivitelű képek fognak előállítani.

nagyobb szabásu fényképészeti műtermet
Tisztelettel Harth Gusztáv, fényképész.

nélkül, hogy a közművelődési tanácsosság hosszabb idő óta betöltetlen.

× **Megyei közgyűlés.** Hajdúvármegye rendes őszi közgyűlése e hó 29-én lesz. A közgyűlés tárgysorozatát a megyei állandó választmány tegnapi ülésében már előkészítette. A 158 pontozatból álló napirend legfontosabb tárgyai a következők lesznek.

Rásó Gyula alispán jelentése arról, hogy a belügyminiszter Ferenczy Elek és Bessenyei Józsefnek azt a panaszkérvényét, hogy a múlt évi december hó 30-án megtartott általános tisztújító közgyűlésen az alispán és több tisztviselőik választása ellen részükre benyújtott panaszukat a közigazgatási bírósághoz, valótlan adatokat tartalmazó jelentéssel terjesztették fel, Puky Gyula főispán jelentése és a vonatkozó iratok átvizsgálása után tudomásul vette a panasz feljelentéseket visszaküldötte. — A siketné mákat gyámolító egyesület előkészítő nagybizottsága a Debrecenben felállítandó iskola segélyezésére 5000 korona segélyösszeg megszavazását kéri Hajdúvármegyétől. — Hajdúszoboszló város polgármestere a július hó 30-án megtartott általános tisztújításon városi alorvossá megválasztott dr. Kiss Sándor választása ellen Kircsi János és társai képviselőtestületi tagok által beadott fellebbezést a vonatkozó iratok kapcsán felülbírálas végett felterjeszti a megyei közgyűléshez. — A hajdúszoboszlói járás főszolgabírója Földes község képviselőtestületének a községi aljegyző fizetésének felfelélése tárgyában hozott határozatát jóváhagyás végett felterjeszti. — Hajdúböszörményi járás főszolgabírója Hajdudorog község képviselőtestületének egy új esküdti, valamint egy végrehajtói és két hajdú állás szervezése tárgyában hozott határozatát jóváhagyás végett felterjeszti.

Igen érdekes lesz Bessenyei József volt b. újvárosi segédjegyzőnek folyamodványa, melyben Rásó Gyula alispán, Veszpremi Zoltán megyei főjegyzőtől, de általában az általa hírlapokban és röpiratokban megtámadott többi megyei tisztviselőtől is bocsánatot kér. — Ezzel a bocsánatkérő nyilatkozattal azonban ez a kínos ügy korántsem lesz elintézve, miután a megtámadott tisztviselők érdekében a sajtóügyi, bünyfenítő eljárás hivatalból van megindítva a kir. ügyészség által.

× **A jog- és pénzügyi-bizottság ülése.** Debrecen város jog- és pénzügyi-bizottsága e hó 27-én, szombaton délután 3 órákor, Vecsey Imre t. főjegyző, bizottsági elnök vezetésével tartott ülést. A nagyfotosságu tárgysorozat a következő pontozatokból áll:

1. A világitási vállalatnak 1903. évi költségelirányzata.
2. A vásári és piaci rendtartásra vonatkozó javaslat.
3. A két izraelita hitközségnek iskolai segély iránti kérvénye.
4. A görög katolikus egyháznak iskolai segély iránti kérvénye.
5. A házi-pénztárnak és vele kapcsolatosan kezelt pénzalapoknak 1903. évi költségelirányzata.

× **Arad pótadója.** A vidéki városok 1903. évi költségelirányzatai általában szomorú képet adnak legnépesebb vidéki középpontjaink súlyos anyagi küzdelmeiről. Szegeden napok óta folyik a tanácskozás, hogy a pótadót alább szállítsák, mert a cícomásan rekonstruált város roskadozik a terhek alatt. Most Arad városából vesszük a lesújtó hírt, hogy Aradon hatvanegy százalék pótadóval kell fedezni a jövő évi hiányt. Arad városának a jövő évben 1.006,580 korona lesz a bevétele, a kiadása ellenben 1,504,520 korona, fedezetlenül marad tehát 497,940 korona, amit 61 százalékos községi pótadóval fognak fedezni. A városi tanács már el is fogadta, a harmas bizottság pedig szintén letárgyalta ezt a költségvetést, mely bizony újabb megpróbáltatást jelent Arad városára.

× **Pécs új városháza.** Pécs város közgyűlése a minap elhatározta, hogy 700,000 korona költséggel új városházát épít és a tervek elkészítésével Alpár Ignác műépítést bizza meg. A közbevetett főlebbezésre a miniszter ezt az utóbbi határozatot egészen megsemmisítette és elrendelte, hogy a tervek nyilvános pályázatot irjanak ki. Ezzel a belügyminiszter is magáévá tette a mérnök és építész egyesület edairányuló mozgalmát, hogy a nagyobb nyilvános épületek tervrajzaira országos pályázatokat hirdettessenek.

SZÍNHÁZ.

— **(A színházi bérlők joga.** A színházi régi bérlők joga a mai napon megszűnik. Akik törzskönyvbe ígatott jogukkal a mai nap folyamán nem élnek, azoknak páholyait a színház igazgatósága holnaptól kezdve más jelentkezőknek adhatja bérbe.

— **(Színházi Ujság.)** Sipos Béla színházi napilapja, a Színházi Ujság e hónap 30-án kedden indul meg. A város legújabb napilapja közölni fogja minden nap az előadás szinlapját, továbbá nem csak a debreceni színház, hanem a nagyobb vidéki városok színházainak heti műsorát is. Arcképek is lesznek a Színházi Ujságban; továbbá felvonásközi mulattató apróságot. Valószínű tehát, hogy a közönség hamar megszereti Sipos Béla Színházi Ujság-át.

— **(A vigjátéki anya.)** Említettük, hogy Makó Lajos színigazgató a szerződésben előírt összes szerepkörök közül csak a vigjátéki anya szerepkörére nem jelentett be senkit; mert a névsorán hirdetett Csókáné szerződést szegett és az igazgatót cserbe hagyta. Most a Debrecen azt írja, hogy az igazgató szerződött a vigjátéki anyának Gyórfi Mariskát, végzett színésziskolai növendéket, aki testvére Than Gyulának, a Debreceni Ujság szerkesztőjének.

Világkiállítás St-Louisban.

— Amerika legújabb csodái. —

— szeptember 24.

Amerikában ismét óriási méretű világkiállításra készülődnek.

Az Egyesült Államok elnöke immár helyben hagyta, hogy a kiállítás St-Louis városban legyen, melynek lakossága körülbelül hatszázezer lélek. A kiállítás 1904. május 1-én nyílik meg és 1904. december 1-ig lesz nyitva.

A kiállítási bizottság már szétröpitette a világba a kiállítási terület térképét s a főbb épületek remek terveinek pompás kivitelű rajzait.

Az Egyesült Államok kormánya hetedfél millió dollárt irányzott elő erre a kiállításra.

St. Louis város 13.000 polgára 10 ezer és 100 ezer dollár közt változó összegekben együttesen 5 millió dollárt (25 millió korona) jegyzett a biztosítéki alapra.

St. Louis város maga szintén jegyzett 5 millió dollárt és Missouri állam 1 millió dollárt.

A biztosítéki alap elérte a 20 millió dollárt.

A kiállítási terület 200 acre. A főépületek száma 15, ezek közt említendők a következők: a gyáripari épület 525 × 1200 láb és 400 láb magas toronnyal, a textil ipari épület 525 × 750 láb (319,399 dollár költség), a műipari épület (466,000 dollár) a bánya- és vasipari épület 500,000 dollár, a vegyesipari pavillon 400 láb magas toronnyal (604,000 dollár), a gépcarnok 515 × 1000 láb, (496,597 dollár), a közlekedésügyi csarnok 15 acre kiterjedésű (700,000 dollár) a három műcsarnok (1 millió dollár) 60 láb magasságu dombon fog állni, melynek lejtőin vizesékek lesznek.

A mezőgazdasági csarnok 500 × 1600 láb, illetve 20 acre kiterjedésben 800,000 dollárba fog kerülni, a kertészeti pavillon 200,000 dollárba, a közoktatási csarnok 350,000 dollárba, erdészeti és halászati csarnok 350,000 és az állóállatok csarnoka (25 hektár) 100,000 dollárba.

A kiállítási ügyeket 93 igazgató vezeti. Az igazgatósági épület 740,000 dollárba fog kerülni és a kiállítás után a washingtoni egyetemet fogják benne elhelyezni.

A kiállítás céljaihoz hozzájáruló egyesületek 200,000 dollár költséggel egy görög templom alaku épületet emelnek, melyben 80 szoba lesz.

St. Louis város közigazdasági jelentőségéről a különféle prospektusok a következő adatokat közlik.

A város lakossága (1900-ban) 575,278 lélek.

Üzleti forgalma (23 árucikkben) 435,500,000 dollár.

Gyárainak évi termelése 350 millió dollár értéket képvisel (az összes magyarországi gyárak 1898-iki termelése 1,366,9 millióval van kimutatva, ami jóval kevesebb mint 350 millió dollár.)

A bankok clearing-forgalma 1901. évben 2.270.680,215 dollár.

St. Louisban van a világ legnagyobb pályaudvara; ott vannak a világ legnagyobb ólomgyárak, óriási vas- és faáru gyárak, az Egyesült-Államok legnagyobb piac divatárakra, zsákokra, lo-

Saját termelésű, teljesen érett csemege szőlőt
legelőnyösebb áron ajánl CSANAK JOZSEF kereskedése
 Nagybani vevőknek külön engedmény.

vakra, keményfára, keztyűre, koporsókra, bőrökre: második helyen áll a cipőiparban, harmadik helyen ruhaneműekben, butorokban; első helyen mint gyümölcs-piac stb.

A területen, mely a város körül 24 órai vasúti utazás távolságában terül el, 50.000.000 millió lélek lakik, míg New-York hasonló területén már csak 34 millió lélek él.

A városnak husz nyilvános parkja van összesen 889 hektár kiterjedésben. A Forest Park, amelyben a kiállítás lesz, egymaga 555 hektár.

A városban van 10 nyári színház, 610 km. közúti vasút, 585 kilom. utca; vízvezetéke 150 millió koronába került és napjában 459 millió liter vizet szolgáltat.

St. Louis 24 vasutvonalnak a végállomása.

TÁVIRATOK.

A kiegyezési tárgyalások.

Bécs, szeptember 24. (*Saját tudósítónk távirata.*) A közöminiszteri tanácskozásokat ma délelőtt 10 órakor folytatták s azok a déli szünet kivételével az egész napot igénybe vették. Előreláthatólag holnap s talán még holnapután is folytatni fogják a tanácskozásokat, melyeknek tárgya az autonóm vámtrifára nézve még fenálló eltérések áttekinthető összeállítása, a melyet a két kormány előadói a legutóbbi közös miniszteri konferenciának utasítása alapján dolgoztak ki.

Korn Arturt nem türük.

Nagy-Kikinda, szeptember 24. (*Saját tudósítónk távirata.*) A Temesvárról kitasított Korn Artur pángermán igazgató itt akart letelepedni. Wachtel rendőrkapitány felhívta, hogy illetőségét 48 óra alatt igazolja, különben kitiltja a városból. Korn illetőségért folyamodott a városhoz, de kérését a városi tanács elutasította.

A horvátok nem nyugszanak.

Ujvidék, szept. 24. (*Saját tudósítónk távirata.*) A zágrábi tüntetések óta a Magyarországból érkező magyar és horvát lapokat a postahivatalok horvát területen nem kézbesítik a címzeteknek. A pétervárad horvátok éjjelenként átjönnek Ujvidékre s a szerb lapok címtábláit bepiszkolják és szerb-ellenes plakátokat ragasztanak ki.

Dér és fagy mindenfelé.

S.-A.-Ujhely, szeptember 24. (*Saját tudósítónktól.*) A vármegye északi részén tegnap gyenge fagy volt. S.-A.-Ujhelyen is der volt. A hideg idő miatt a kapásnövények sokat szenvednek. Ha az idő nem fordul megre, a hegyaljai szőlők nagy része éretlen marad.

Nagy-Enyed, szept. 24. (*Saját tudósítónktól.*) Az időjárás meglehetősen hideg. Tegnap hóharatot észleltek. A szőlő nehezen fejlődik és a bor előreláthatólag igen gyenge minőségű lesz.

Veszprém, szeptember 24. (*Saját tudósítónktól.*) A balatoni szőlőkben nagy kárt tett a múlt éjjeli fagy.

Sopron, szeptember 24. (*Saját tudósítónktól.*) Erős dér volt, este havazni kezdett.

Hatvan orosz megégett.

Varsó, szept. 24. (*Saját tudósítónk távirata.*) Verbze orosz faluban egy lakodalmas ház kigyuladt. A házban hatvan ember bentégett.

A burok könyöradományt kérnek.

Amsterdam, szept. 24. Ma megjelent egy felhívás, a melyet Botha, Delarey és Dewet bur tábornokoknak irtak alá. A felhívás mindenekelőtt azt mondja, hogy a burok több mint harmadfél évi harc után kénytelenek voltak a neki ajánlott békefeltételeket elfogadni. A vereingingben egybegyűlt képviselők megbízták a tábornokokat, hogy utazzanak Angliába és eszközöljék ki a mérhetetlen inség enyhítését, mely a volt köztársaságokat sújtja, Minthogy a tábornokoknak nem sikerült Angliában találni, felhívást kellett intézniük Európához és Amerikához. Köszönetet mondanak a koncentrációs táborokban elhelyezett nőknek és gyermekeknek nyújtott segélyekért. A köztársaságok polgárai a háboru után teljesen tönkre vannak téve. Az ország teljes pusztulása leírhatatlan. 30.000 ház és számos falu leégett és elpusztult. A tábornokok ezért könyöradományokat kérnek az özvegyek és árvák, a rokkantak és inségesek támogatására és a gyermekek nevelésére. A háboru borzasztó következményeit csak azért vázolják, hogy kimutassák milyen nagy az inség, de semmiképen sem azért, hogy a lelkeket újból felizgassák. Az a kis összeg, a melyet Anglia a megadás feltételei szerint fizetni fog, még ha tízszer annyi volna sem elegendő, hogy csupán a háboru által okozott veszteségeket is fedezze. Az özvegyek és árvák, rokkantok és gyermekek, a kiknek érdekében ezt a felhívást kibocsátják, abból az összegből keveset, többnyire semmit sem fognak kapni. A felhívás végül kéri, hogy a különböző országokban a bizottságok testvériesen együttműködjenek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Gyilkos vetélytársak.

— *Esküdtszéki tárgyalás.* —

— Saját tudósítónktól. —

— szept. 25.

Igen érdekes ügyet kezdett tegnap tárgyalni a debreceni esküdtbiróság. — Négy hajdu-dorogi fiatal suhanc Nyisztor Imre, ifj. Lázár Mihály, Lázár Péter és Fejérváry János halált okozó súlyos testi sértés vétségével vádolva ül a vádlottak padján. A tárgyalás elnöke doktor Szeőke István, szavazóbírák Budaházy Zoltán és Tatay Ferenc. A vádhatóság képviselője Horváth István kir. alügyész. Védők: dr. Lóg Béla hajdu-doroghi, dr. Bakonyi Samu és dr. Nagy Kálmán debreceni ügyvédek. Orvosszakértőként két doroghi orvos és dr. Isoó törvénytárszéki orvosok szerepeltek.

(A vád.)

Nyisztor Imre és Lázár Péter nagyban udvaroltak Kaskötő Teréznek, kinek ifj. Domokos Antal is szeretője volt. A vetélytársak nagy haragban éltek egymással és folyton verekedtek. — Pünkösdi napján történt, hogy a négy vádlott elhatározta, hogy megverik Domokost. Meg is lesték és a tanya előtti laposon Nyisztor és Lázár Mihály nagy fókosokkal addig ütötték Domokost, a míg csak az a földre nem rogyott. A fe-

jén három, a homlokán két sebet ejtettek. Domokos a kapott sérülésekbe másnap este nagy kínok között belehalt. — A tegnapi tárgyaláson a vádlottak egyik a másikra tolt a bajt, úgy, hogy vallo-másaik homlokegyenest ellenkeztek egymással. A négy vádlott szembesítése után a tanukra került a sor.

(A tanuk.)

Legelőször az agyonvert fiu apját hallgatta ki az esküdtszék. Megható volt az öreg ember megjelenése. Kihallgatása egész ideje alatt zokogott, úgy, hogy alig birt beszélni. Kenyerkeresőjét vevette a meghalt fiuban és 800 korona kártérítést kér. Ezután Szojka Jánost és Rácz István hallgatták ki, a kik Domokosnak jóbarátai voltak s a sebesült fiut Szojka szállította haza öreg apjához. Érdekes volt Kaskötő Teréz vallomása. Csinos, jóképű 15—16 éves leányzó. Szerinte egyik vádlottal sem volt viszonya, mert ezek nem hozzá valók. Aztán elmondta utolsó találkozását Domokos Antallal. Még egy pár tanu kihallgatása és megesketése után az esküdtbiróság elnöke a tárgyalás folytatását ma reggel 9 órára tűzte ki, a mikor valószínűleg a perbeszédre és az ítéletre is sor kerül.

Regénycsarnok.

A szép színésznő.

A Szabadság számára írta: Rudnyánszky Gyula.

Folytatás. 5.

I.

Muckó Simon megveregette az igazgató vállát és hangosan gratulált neki.

— Ilyen primadonnánk meg nem volt! Ha önagysága önhöz van szerződve, biztosítom, hogy esztendőre is megkapja a kárpáti szinkört.

És Muckó Simon sietett föl a szinpadra.

— Szilvia, magába határozottan szerelmes vagyok!

Egető Sándor is majd elnyelte a primadonnát mohó szemével és folyton sugdosva kérdezgetett valamit az igazgatótól, mire Komlái ravaszul kacintott.

— Ugy-e, ilyen primadonna még a népszínházban sincs?

Grünhut Elemér elragadtatásában sietett elárulni, hogy a bájos primadonnát este bokrétaival lepi meg.

A színészek is mind bökoltak Szilviának, úgy hogy Andai Mela dühösen kiment az udvarra és a szinkör háta mögött álló istállókat kezdte tanulmányozni, megfelelő orrfintorgatások közt szavalva:

— Nincs arra mód, hogy én galambpéjű ne legyek;

Unnepelték a cifra színésznőt
Este pedig valóságos diadalt aratott.

Nagyon érdekesen volt öltözve. Állapotát inkább lehetett volna ugyan levettközöttnek mondani, a mi fölött az asszonyoknak, különösen Egetőné és báró Iringa Oszvald malomtulajdonos és tűzoltó főparancsnok neje, nem győztek eléggé hangosan megbotránykozni; hanem a fiatalaság és a kopasz, fogatlan habitúék serege tapsolt, a szemérmesebb közönség pedig tomboló lármába rejtette zavarát.

Szóval Rózsa Szilvia teljes diadalt aratott, egy csapásra meghódította a kárpáti intelligenciát.

Előadás után vacsora volt tiszteletére a vendéglő udvarán.

— Gyuszikám, ne haragudjál, ma

nem megyek egyenest haza az előadás után.

— Hát mulatunk, jól van! — vetette oda Domoszlai kissé dacosan.

Szólt a zene folyt a bor, később a pezsgő, Domoszlai Gyurkának veszett jó kedve támadt Valami keserű, féktelen duhajság sodorta el. Törvénytelen fiu vol. Az anyja komorna, az atyja gróf. Az anyja korán meghalt, a gróf pedig főbe lőtte magát és mindenét Domoszlai Gyurkára hagyta. A grófi rokonok nem bírták tőle a nagy uradalmat vissza pörölni; de azért az ifjú Domoszlainak a vagyon nem hozta meg a lelki egyensúlyt a munkakövet és a becsületes, egészséges életvágyat. Pazar, dorbézoló, szilaj ember lett belőle, a ki az életben semmi komoly tartalmat nem keresett, csak élt vakon, céltalanul, egy napról másnapra, lélokölő, testsorvasztó élvezetek közt.

Folyt. köv.

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Írta: Jablonczay Kálmán.

(Folytatás)

66

XII.

A viszont látás.

A lélekben összetört anyai szív nem találta meg a kibontakozást ebből a tövises labirintusból. Iszonyu lelki harczának tétovázásában ráesett tekintete az ágy fejénél álló fehér leány ártatlan aggódó arcára.

Egész testében megrázkódott a büszke asszony, mintha ezen haragos mozdulattal a multnak minden keservét lerázta volna magáról és lágyan szeretetteljes melegséggel oda lépett a zsidó leányhoz, és meg fogta a kezeit.

Majd közelebb huzva magához — egészen lángoló arcáig, tisztelettel megcsókolta Deborah gyöngyének eddig megalázott homlokát.

Hermín oda rogyott özv. Tardosné kékbelére, és zokogott.

A beteg a zajra felnyitotta szeméit Lázás tekintete oda tapadt a két egybe forrt alakra.

Azt hitte, hogy ismét egy álom, melynek eredménye mindég szomorúság volt. — Hány alkalommal látta ő ezt a két alakot, így szeretetben egybe forrva de mindég csak álomban.

Tardos Ferenc felemelkedett és nézte kimeredt szemekkel az öröm könnyekben ösmerős arcokat . . .

Az anya nem bírta elviselni tovább azt a vádló tekintet oda lépett a beteghez magával huzva a még mindég hangosan zokogó Hermint és fuldoklásba elvesző hangon nyögte:

— Legyen meg az Isten akarata szeress ezután egy formán mindakettőnket.

A másik pillantban a két kar össze záródott két szerető fej, fölött, hogy a harmadikat öröm könny záporában fűrészszék.

Babill a szoba sarkában az orrát fujkálta, olyan csiklandós lett minden idege egyszer, hogy nem lehetett konstatálni, hogy sirni szeretne-e jobban, vagy szeretni?

A párdue feltette két lábát az ágy rájárára, és bozontos fejét oda helyezte az egybe forrt három koponyára és alkotott felettük olyan diszes glóriát, a minőt szem nem látott soha.

Joga volt hozzá . . . ő volt ennek a megteremtője.

Vége.

Téli alma!

válogatott kézzel szedett, **Masánszki Reuet és Bőr-kormo-**, kilója 18. 22 és 25 kr. a **Debreczeni szőlé és bortermező szövetkezetnél** Simonffy-uteza (városi bérház) ugyanott befőzni való **válogatott őszi barack** kapható.

1095
1902 v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. jbiróságának V. 5645/1902 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Horváth István részére Fehér Sándor lakostól 880 kor. fill. tőke, ennek esedéket 5 százalékos kamatai és eddig összesen 129 kor. 40 fill. perköltség erejéig 1902 évi március hó 23-án bíróilag lefoglalt és 912 koronára becsült sertések és egyebekből álló ingóságok 1902. évi szeptember hó 27 napján délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és a Külső Guton, alperes kaszálójában megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1902. évi szeptember hó 11-én.

Sugár Gyula.
birói kiküldött.

Eladó homokkerti szőlők.

1.) Egy remek fevkésű, jó karban levő, 2146 [] öl területén, rajta levő uri lakkal, parkirozott udvarral jó ivó vízzel.

2.) Egy szintén remek fekvésű jókarban levő 3636 [] öl területű, igen jó termésű szőlővel beültetve.

Jutányos árakban eladók.

Tulajdonos lakik:

Homokkert 165 sz. a.

Megérkeztek
a legujabb
női ruhaszövetek,
Francia flanelek,
mosó velezek,

szőnyegek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai.

Vászon készlethőrnemű raktárába.

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Olcsóbb, mint bárhol!

Pásztor Gyula és Társa

vas-, szerszám- és rézárú-kereskedése.

DEBRECZEN. — CSAPÓ UTCZA.

Bank-ház.

A nagyközönség szives figyelmét van szerencsénk felhívni **vas-, acél- és rézárú-kereskedésünkre Debreczen, Csapó-utca elején.**

Gazdasági eszközök: Lánzos (Sack) ekék, mindenféle ekerészek és kézi szerszámok. Vasboronák, lánzok. Angol gépszij és gépfelszerelések.

Háztartási cikkek: Takarék tűzhák, konyhaedények, solingeni evő szerek, ollók és zsebkések. Épülei és hutor vasalások. Műszerek minden kézműves számára mérsékelt árak mellett.

Épület vasgerendák: falkötő vasak és fedellemezek külön ajánlat szerint.

Vadászati kellőkek: Vadászfegyverek, revolverek és töltények, ugy szinte mindenféle hozzávaló felszerelések igen jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület, szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszitések, érmek és ki tüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerékpárosok, evezősök, vitorlások, athleták, lövészek, tornászok dalárok, vadászok, veteránok, tűzoltók, stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé. Elsőrendű ajánlatok.

Hirdetések
 ... a SZABADSÁG napilap számára ...
 jutányos áron felvételnek.

A közkedvelt
Royal pörköltkávé

Félegyházi János szégnél kapható.

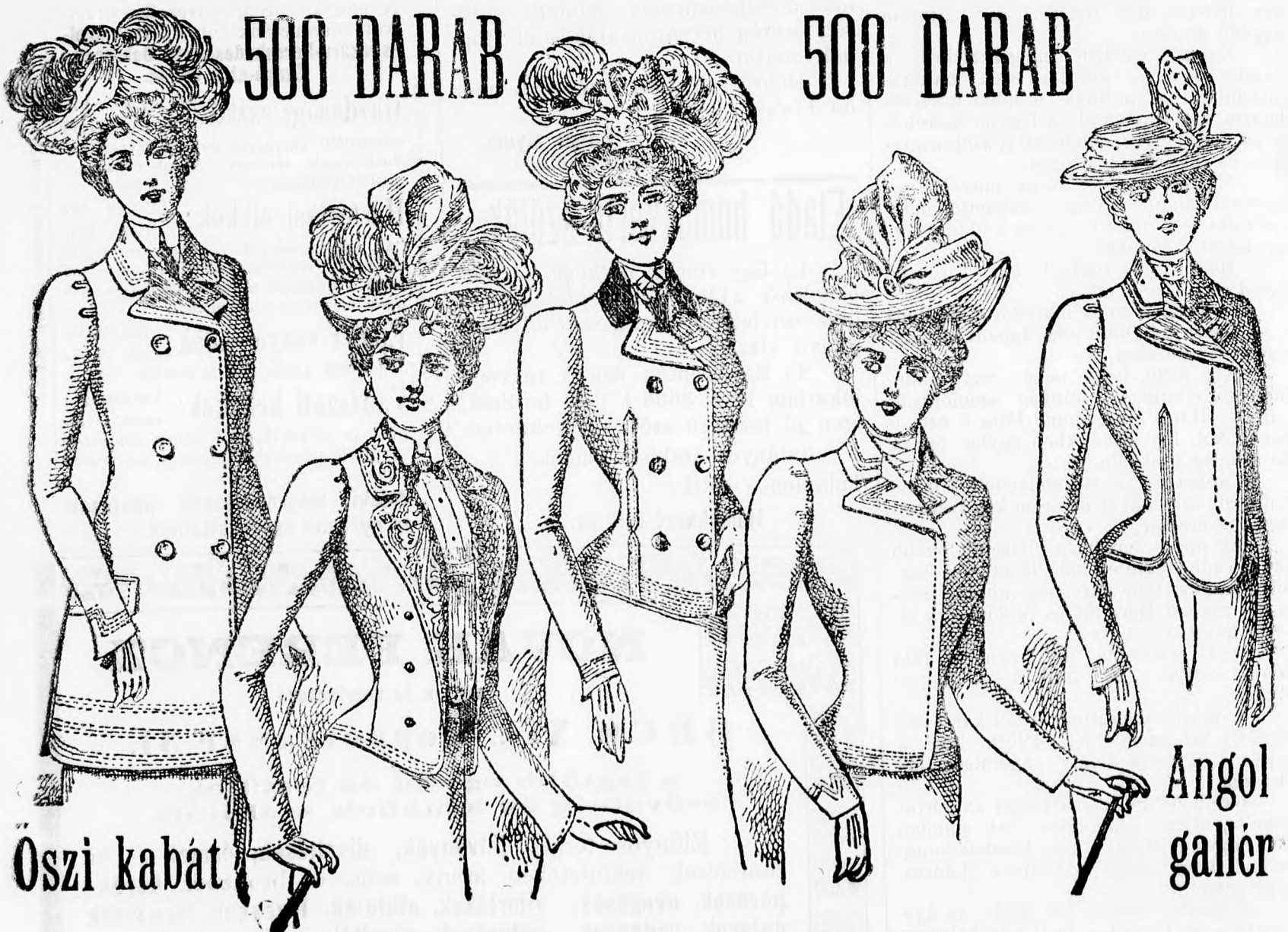
Gyermekeknel és felnötteknél
 a hasmenést gyorsan és biztosan megszűn-
 teti a
SZTRAKA-féle
 tannin-csokoládé.
 Egy drb. 40 fill.
 Kapható minden
 gyógyszerertárban.

Talán Angliában volt az idén?

Kerdek minduntalan azon uraktól, kik a modern szabasu és feltűnő elegáns szürkés-fekete Raglan-felöltöket és öltönyöket viselik . . . Holott ezen izléses angol ruhák a NEUMANN M. cs. es kir. udvari szállító férfi-, fiu- és gyermekruha-telepeből (Debreczen, Piacz-utca 49., a m. kir. postával szemben) származnak.

Elegáns! Divatos. Szep!

500 darab **RAGLAN PALETÓ**

Még a készletből tartt leszállított árban lesz eladva.

Rózsa Lajos legnagyobb női felöltő áruházában,
 Debreczen, Kistemplom-bazár.

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.